

VINTEREG (*Quercus petraea*)**FRØPLANTAGE FP.286 “Randers Nordre Fæled”****STED:** Randers Nordre Fæled afd. 180a, Naturstyrelsen Kronjylland**FRØKILDE:** Frøplantefrøplantage (SSO), 5,0 ha**ANLAGT:** 2002**EJER:** Naturstyrelsen**ANVENDELSE:**

Materialet er indsamlet fra udvalgte plustræer i naturbestande i Vestdanmark. Frøplantagen er kåret til værnformål. Frøplantageafkommet er velegnet til plantning over hele landet, men er særlig velegnet til plantning i den vestlige del af landet eller på udsatte lokaliteter.

SÆRLIGE EGENSKABER:

De følgende vurderinger er baseret på bevoksningens fremtoning samt på sammenligning med bevoksningsafkom fra 3 kårede danske bevoksninger.

Stammerethed: Beregninger viser, at materialet har en gennemsnitlig stammeform, som ligger på linje med stammeformen for de kårede danske bevoksninger, der er indplantet som referencer i frøplantagen (F.815, Hald Ege, F.750, Stenholt Skov og F.798, Løndal Næs).

Vækst: Vækstmæssigt må materialet betegnes som gennemsnitligt og adskiller sig ikke fra de indplantede kårede danske referencebevoksninger. Gennemsnitsdiametere af materialet ligger lidt lavere end for de 3 indplantede referencebevoksninger

Sundhed: Ved udvælgelsen af plustræer har der – ud over form – været særlig fokus på sundhed og vanrisdannelse, og at vælge sunde træer med tæt bladfyldte, uden misfarvninger og vanris. Træerne i frøplantagen fremstår da også sunde og med god beløvning. Samme gode egenskaber forventes i afkommet.

FRØFORSYNING:

Frøkilden er i begyndende frøproduktion.

Henvendelse til Naturstyrelsen Nordsjælland, Skovfrø og Genetik, tlf.: 72 54 32 85, hgk@nst.dk

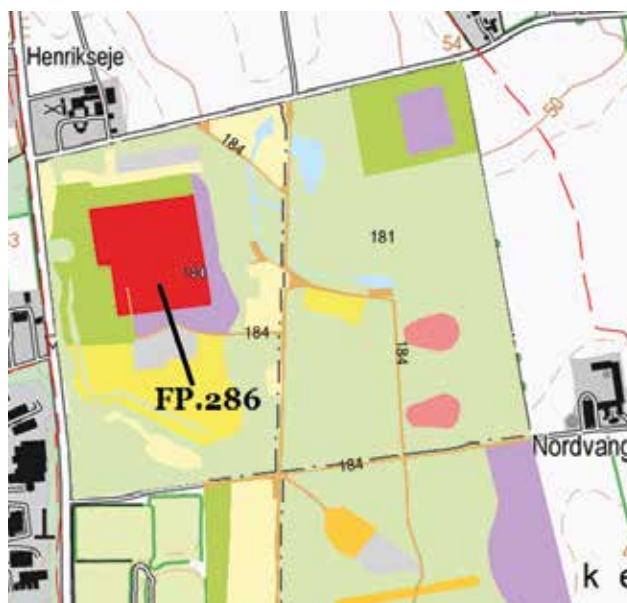
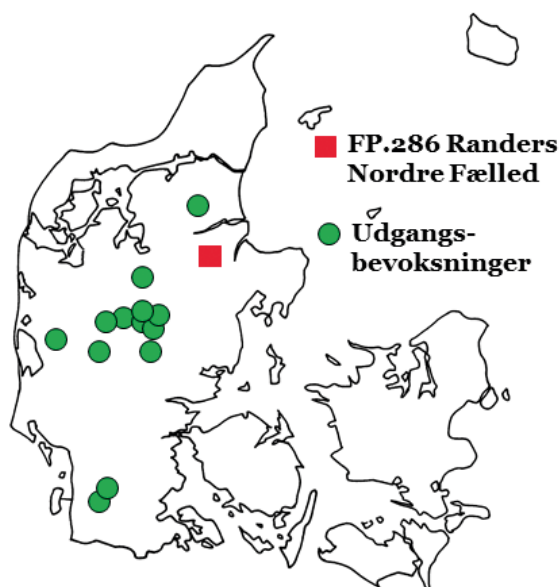
Frøplantagen blev i foråret 2017 tyndet „inden for familierne”. Det betyder, at blandt de fire halvsøskende, der blev plantet ved siden af hinanden, er det bedste træ udvalgt og de øvrige fældet.

Robusthed: Materialet er indsamlet i naturbestande i Vestdanmark, og frøkildeafkommet formodes at være robust.

FRØKILDEN:

Udgangsmaterialet: Materialet er frøafkom fra 112 plustræer valgt i 15 formodet oprindeligt danske bestande. Udvalgskriterierne var primært kvalitet (stammeform, grenbygning og aksedannelse) samt sundhed (kronevitalitet og vanrisdannelse). En del af plustræerne er valgt i kårede bevoksninger. Ud over plustræafkommene er der udplantet 3 kommercielle frøpartier som referencer fra følgende kårede danske bevoksninger: F.815, Hald Ege, F.750, Stenholt Skov og F.798, Løndal Næs. Materialet i frøplantagen udgør en væsentlig del af det nationale forædlingsprogram i vinterreg.

Anlæg og tynding af frøplantagen: Frøet blev indsamlet i 2001 og sået umiddelbart efter. I efteråret 2002 blev planterne plantet ud i 4-træsparceller i et randomiseret, ubalanceret blokdesign. Det vil sige, at 4 halvsøskende er plantet ved siden af hinanden. Frøplantagen blev tyndet i foråret 2017 forud for blomstring, dels for at udvælge de bedste individer (udvalgt på baggrund af tveger, form og vækst), og dels for at sikre en god udvikling af træerne med henblik på frøavl. Den udførte tynding er en såkaldt inden for familie tynding, hvor kun et enkelt individ (den bedste af de fire halvsøskende) pr. 4-træsparcel bevares, mens de tre øvrige fjernes. Ved tyndingen blev der fjernet 75 % af planterne, således at kun den bedste fjerdedel indgår i frøavl. Ved en gennemgang af anlægget i sommeren 2017 blev det konstateret, at en del træer viste tydelige stilkeg-lignende karakterer (vurderet på blade). Derfor blev samtlige træer gennemgået i efteråret 2017, og træer med stilkeg-lignende bladkarakterer blev vist ud. Efterfølgende gennemgang viste, at de stilkeg-lignende individer koncentrerede sig på udvalgte familier. Det blev derfor besluttet, at fjerne samtlige individer i familier, hvor 80 % eller flere af individerne ved gennemgangen var blevet klassificeret som hybrider. I alt blev 15 familier dermed vist ud, og de fjernes i vinteren 2017/18. På sigt planlægges der yderligere tynding imellem familier, dvs. tynding hvor kun de bedste familier bevares.

FP.286 Randers Nordre Fælled ligger på det gamle øvelses-terræn lige nord for Randers.

FLERE OPLYSNINGER:

Kontakt Naturstyrelsen Nordsjælland, Skovfrø og Genetik.